

## In memoriam - Ylikirjastonhoitaja Torben Nielsen 1918–2015

Suomi ja Suomen tieteelliset kirjastot ovat menettäneet pitkäaikaisen tanskalaisen ystävänsä, kun ylikirjastonhoitaja Torben Nielsen äskettäin, 24. helmikuuta, nukkui pois korkeassa 96 vuoden iässä. Hän oli syntynyt 3.11.1918.

Elämäntyönsä Nielsen teki aluksi Kööpenhaminan Kuninkaallisessa kirjastossa ja sitten Kööpenhaminan yliopiston kirjastossa, sen ensimmäisen osaston ylikirjastonhoitajana vuodesta 1966 vuoteen 1988. Eräänlaisen huipun hänen monipuoliselle virkauralleen muodosti suuren humanistisen kampuskirjaston rakentaminen yliopiston uudelle alueelle Amageriin.

Torben Nielsen kuului ns. oppineisiin kirjastonhoitajiin, joka nautti suurta arvostusta myös tieteellisissä piireissä. Tästä todistaa sekä hänen julkaisuutoimintansa että jäsenyytensä lukuisissa tieteellisissä seuroissa. Hän oli kansainvälisesti orientoitunut ja poikkeuksellisen kielitaitoinen, suurimpana rakkautenaan epäilemättä ranskan kieli, mikä vei hänet mm. Pariisiin Bibliothèque Nordiquen pohjoismaiseksi kirjastonhoitajaksi 1957–60.

Erityisellä lämmöllä hän edisti kirjastojen pohjoismaista yhteistyötä. Riikinruotsin ja suomenruotsin nyanssien lisäksi hän oli perehtynyt myös suomen kieleen. Hän kykeni vaivatta esittämään jopa dialogia ruotsinmaalaisen matkustajan ja suomenruotsalaisen laivamiehen välillä!

Torben Nielsenin yhteydet Suomeen eivät rajoittuneet ainoastaan kirjastopiireihin. Svenska litteratursällskapet i Finland valitsi hänet 1981 kunniajäsenekseen, ja hän oli myös Suomalaisen kirjallisuuden seuran kirjeenvaihtajajäsen, eikä Suomen tieteellinen kirjastoseurakaan häntä unohtanut. Hän teki suomalaista kulttuuria tunnetuksi Tanskassa monin tavoin.

Pystyimme 1990 jopa yhdessä suomalaista kirjallisuutta esitellen kiertonäyttelyyn. Hän kuului myös Suomen Tanskan-instituutin tukipiiriin. Suureen saksalaiseen hakuteokseen *Lexikon des gesamten Buchwesens* hän kirjoitti lukuisia hauartikkeleita myös suomalaisesta kirja- ja kirjastohistoriasta.

Torben Nielsenillä oli Suomessa runsaasti henkilökohtaisia ystäviä, ja jäljellä on vielä monia, jotka ovat hänet tunteneet. Henkilökohtaisesti olen suuresti kiitollinen hänen ystävyystään; vaimoni Gunillan ja minun unohtumattomiin perinteisiin kuului jo ainakin parin vuosikymmenen ajan käydä vuosittain tapaamassa häntä heidän kodissaan Kööpenhaminan esikaupungissa, ensin Sorgenfrissa ja sitten Virumissa.

Nämä ystävyyssteit vahvistuivat entisestään, kun kaksi leskeksi jäänyttä perheystävää, Torben Nielsen ja Kerstin Mustelin, löysivät toisensa ja solmivat avioliiton. Heidän yhteisen elämänsä alkuaikoina, terveyden sen vielä salliessa, Torben vietti aikaansa usein Turussa.

Ne, jotka ovat liikkuneet Helsingin yliopiston päärakennuksen opettajien tiloissa, eivät ole voineet välttyä näkemästä tunnetun tanskalaisen kielentutkijan Vilhelm Thomsenin rintakuvaa. Sen jalustasta luumme sanat ”Danmarks søn – Finlands ven” Nämä sanat, jos mitkä, sopivat kuvaamaan myös Torben Nielsenia: Tanskan kasvatti – Suomen ystävä.

- Esko Häkli